

รายงานผลการวิจัย
เรื่อง
การพัฒนาชุดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ
สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

โดย
เฉลิมสิน สิงห์สอน

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
พ.ศ. 2553

research

**The development of problem-based learning activities in the business
mathematics course for bachelor's degree students at
Dhurakij pundit University**

CHALERMSIN SINGSANONG

Dhurakij pundit University

This research receives the asset supports from Dhurakij pundit university

2010

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ปรีชา อุณรัตน์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร ที่ปรึกษาอธิการบดี ที่ให้คำปรึกษาแนะนำที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณด้วยความเคารพและขอขอบพระคุณอย่างสูงต่อ ดร.สุนทรี ศาสตร์สาระ ดร.ธิวัตรรัตน์ ทิพรส ดร.รังสิต ศรจิตติ หัวหน้าภาควิชาคณิตศาสตร์และสถิติ ที่ได้แนะนำทางด้านวิชาการ แก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่อง เพื่อให้งานวิจัยฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ ศูนย์วิจัย ที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุน

สุดท้ายผู้วิจัยขอโน้มรำลึกถึงครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

เฉลิมสิน สิงห์สนอง

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
1 ตุลาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ขอบเขตการวิจัย	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
แนวคิดของการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	11
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	15
ปัญหาและกระบวนการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์	23
การวัดผลการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์	27
มโนคติ	30
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์	31
เกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์	
แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	35
กรอบแนวคิดในการวิจัย	39
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
รูปแบบการวิจัย	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
การวิเคราะห์ข้อมูล	50

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
ตอนที่ 1 ผลการประเมินประสิทธิภาพของแผนกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ ปัญหาเป็นฐาน ความเข้าใจด้านมโนทัศน์และความสามารถในการ แก้ปัญหาของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง	55
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจมโนทัศน์และความ สามารถในการแก้ปัญหาก่อนเรียนและหลังเรียน	57
ตอนที่ 3 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มนักศึกษาที่มีความ รู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์สูงกับกลุ่มนักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ต่ำ	64
ตอนที่ 4 ผลการประเมินเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจทั้งก่อนและหลังเรียนของ นักศึกษากลุ่มตัวอย่าง	65
ตอนที่ 5 ผลการประเมินการใช้ชุดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	71
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	77
สรุปผลการวิจัย	77
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	100
ก ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ	101
ข การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา	103
ค ข้อมูลจากการทดลอง	132
ง แบบทดสอบวัดมโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหา	153
จ แผนการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	159
ฉ แบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์	182
ช แบบวัดเจตคติต่อคณิตศาสตร์ธุรกิจ	185
ซ แบบประเมินการใช้ชุดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	189

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของนักศึกษา ภาคเรียนที่ 3 ประจำปีการศึกษา 2548 – 2550	1
ตารางที่ 4.1 ผลคะแนนการทำกิจกรรมและแบบฝึกหัดระหว่างเรียน	55
ตารางที่ 4.2 ผลคะแนนแบบทดสอบท้ายบทเรียนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	56
ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ความเข้าใจด้านมโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักศึกษา	56
ตารางที่ 4.4 ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจมโนทัศน์และความสามารถในการ แก้ปัญหาก่อนเรียน	57
ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินความเข้าใจมโนทัศน์และ ความสามารถในการแก้ปัญหาก่อนเรียน	59
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ย ผลการประเมินความเข้าใจมโนทัศน์และ ความสามารถในการแก้ปัญหาล้างเรียน	60
ตารางที่ 4.7 ความเข้าใจมโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหาระหว่างเรียน ตามระยะต่างๆ ของแผนการจัดกิจกรรม	61
ตารางที่ 4.8 ผลการทดสอบความเข้าใจมโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหา ล้างเรียนแยกเป็นรายเรื่อง	63
ตารางที่ 4.9 ผลการทดสอบความเข้าใจมโนทัศน์และความสามารถในการแก้ปัญหา ล้างเรียนแยกเป็นคะแนนสอบกลางภาคและคะแนนสอบปลายภาคเรียน	65
ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จากการสอบวัดโดยใช้แบบวัดเจตคติก่อนเรียน	66
ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จาก การสอบวัดโดยใช้แบบวัดเจตคติก่อนเรียน	68
ตารางที่ 4.12 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทดสอบวัดมโนทัศน์และความ สามารถในการแก้ปัญหาล้างเรียนและก่อนเรียน	71
ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินการใช้ชุดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชา คณิตศาสตร์ธุรกิจล้างเรียน	72
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยผลการประเมินการใช้ชุดการเรียนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในรายวิชา คณิตศาสตร์ธุรกิจ ล้างเรียน จำแนกเป็น 4 ด้าน	73

สารบัญตาราง(ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.15 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อการใช้ชุดการเรียนรู้ฯ ความพึงพอใจ ต่อวิธีการสอนของอาจารย์และภาพรวมของความพึงพอใจระหว่างกลุ่ม ที่มีพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สูงกับกลุ่มที่มีความรู้พื้นฐานทาง คณิตศาสตร์ต่ำ	74
ตารางที่ 4.16 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ชุดการเรียนรู้ฯ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ระหว่างนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์สูงและ กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ต่ำ	76

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 การเตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	17
ภาพที่ 2.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย	42
ภาพที่ 2.3 การเชื่อมโยงการเรียนรู้	43
ภาพที่ 3.1 ลำดับขั้นการสร้างแผนการสอนกิจกรรมการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน	45
ภาพที่ 3.2 ลำดับขั้นการสร้างแบบทดสอบวัดมโนคติและความสามารถในการแก้ปัญหา ...	48